

Borba protiv nezakonite privatizacije crkvenog vlasništva

1.

Zapisnik Godišnjeg sabora "Udruga za promicanje Evangeličke crkve u Opatiji", održana 08.06.2012., 14.00 sati, u hotelu Miramar, Opatija:

Registrirana Udruga za promicanje Evangeličke crkve u Opatiji „Der Verein für die Förderung der Evangelischen Kirche in Opatija e.V.“, (u daljnjem tekstu: Udruga), Landau/Njemačka, www.christuskirche-opatija.de, nastavlja svojim radom.

Izveštaj Godišnjeg sabora od 08.06.2012. u Opatiji u suradnji s visoko pozicioniranim zastupnicima Tavole Valdese iz Italije, te iz Evangeličke crkvene općine Zagreb.

Tema: Perspektive i zahtjevi

Udruga nastavlja radom, to je pretežno uvjerenje svih sudionika, članova i zainteresiranih prigodom Godišnjeg sabora 08. lipnja 2012. u Opatiji. Sudionik Ruggiero Mica, član Crkvenog vodstva Chiese Valdese, Tavole Valdese, dao je Saboru posebnu notu. Tavola Valdese se kao i uvijek, i sada trudi oko svih prava vlasništva nad svojim nekretninama u Opatiji, crkvi i župnom dvoru.

Kroz svojevoljno i prijeverno ponašanje sina pokojnog crkvenjaka Alda, Kristijana Pošćića, župni je dvor u krajnjoj liniji zapao u tuđe ruke. Pozornost Konzervatorskog odjela Ureda za zaštitu kulturnih spomenika u Rijeci na neočekivane događaje u 2011. godini skrenuta je kroz priloge novinara Davora Žica u novinama Novi list, te u dobroj mjeri kroz susjede i Građansku inicijativu za očuvanje kulturnog naslijeđa Opatije. Nakon toga je Tavola Valdese angažirala jednog odvjetnika. Intervencija jednog opatijskog gradskog vijećnika kod gradonačelnika nije nažalost mogla spriječiti događaje. Pritom je prodajna cijena od 300.000 € smiješno niska prema procjeni, koja govori o nekoliko milijuna eura. Župni dvor i crkva zajedno vrijede najmanje 8 milijuna eura (stanje 2007.). Događaj pokazuje, kako su zapravo strukture hrvatske komunalne uprave još uvijek prihvatljive za ovakve sumnjive postupke. Tavola Valdese ide pravnim putem, da bi ponovno došla do svog vlasništva. Usporedivi slučajevi, koji se provlače do Europskog vrhovnog suda u Strassburgu ulijevaju nadu. Na Godišnjem je saboru istovremeno predloženo, da se ponovno pokuša intervenirati i kod Grada.

Godišnji sabor otvorio je predsjednik Udruge, župnik Friedhelm Hans (FH). On je dao kratki pregled povijesti i položaja Evangeličke crkve i njene Općine u Opatiji. Saboru prisustvuje 20 osoba iz Njemačke, Italije, Austrije, Hrvatske i Mađarske. Udruga trenutno broji 38 članova. Zapisnik je vodila gđa dr. Angela Ilić.

Župnik Johannes Satlow održava kratku pobožnost. FH čita izvještaj Predsjedništva: 2010. u Münchenu odlučeno je u suradnji s moderatoricom Tavole Valdese Mariom Bonafede, da se djelatnost Udruge nastavi. Prilikom jedne posjete kod obitelji Pošćić u prosincu 2009. bilo je FH i Hansu Schmidtu (HS) rečeno, da su nepoželjni. Godine 2011. Sabor je održan u Otterbergu. U listopadu 2011. održana je jedna sjednica Predsjedništva u Hainburgu.

O članstvu: 2007. bilo je 19 osnivačkih članova, 2009. učlanilo se 12 osoba, 2011. još 2 člana, 2012. još 3 člana. Sada Udruga ima 38 članova.

FH je njegovao važne kontakte, posebno s građanima Opatije. Lani su problemi kulminirali neočekivanim građevinskim aktivnostima; mediji i stanovništvo zvonili su na alarm. Talijani su posjetili Opatiju, no nisu mogli pristupiti crkvi. Uz to se mora znati, da je Kristijan Poščić primio u Trstu, gdje stalno živi, još u prosincu 2010. godine puno novaca od Udruge za navodne radove na zaštiti stabala u perivoju. **Udruga je 22.05.2012. od Poreznog ureda Landau u Njemačkoj ponovno priznata kao Udruga za unapređenje općeg dobra. Donacije se mogu otpisati od poreza tj. oslobođene su od poreza, sve je pod nadzorom...**

FH: Danas smo htjeli posjetiti crkvu i vidjeli vrtna vrata. Na natpisu stoji, da je ove godine crkva zatvorena. No, to tamo stoji već dvije godine. Sagrađen je novi prilaz crkvi. Mora se imati na umu, da su već 2006. na poticaj superintendenta Joachima Radtkea dogotovljeni planovi održavanja. Sve se je to odigralo uz zauzimanje Marie Bonafede, moderatorice Valdežanske crkve iz Rima i obitelji crkvenjaka.

Slijede procjene stanja Oskara Skerbeca, odvjetnika iz Rijeke, kao zastupnika Chiese Evangelice Valdese: on poriče zakonitost prodaje župnog dvora i 2/3 zemljišta i s druge strane nadležnost te Crkve; nema Crkvene općine, nema prezbiterija, nema priznanja crkvenog vodstva. Valdežanska je crkva sa sjedištem u Torre Pellice, za sada, po svim ugovornim podlogama, jedina vlasnica.

G. Urban pojašnjava, da trenutno nema nikakve aktivne Evangeličke općine u Opatiji. Grad i Vlada nemaju za Crkvu i Općinu nikakav interes. Budući da ova Općina ne nastupa javno, situaciju je iskoristila obitelj Poščić u svoje privatne svrhe. Prema vlastima je nastupila, kao da zastupa Općinu. Taj se istup procijenjuje kao kriminalni akt. No kako nitko nije zastupao crkvena pitanja, odrekao se i Grad svoga prava na prvokup. Gosp. Urban predlaže organiziranje jedne protestne akcije.

Rugierro Mica (RM): Od njemačkih izjava nisam puno razumio, zato ne znam točno, što je do sada bilo rečeno. Valdežanska crkva trenutno nema članova (ili jedva kojeg) ili obitelji u Opatiji. Zato nam potpora sviju vas puno znači. Po našem internom crkvenom pravu nema nijedna Općina sama od sebe pravo prodavati crkveno vlasništvo; ona za to treba dozvolu središnje vlasti. Pokojni otac, Aldo Poščić, bio je nadležan za manje skupine ili sastanke, koji su proizašli iz crkve u Trstu. Kada je umro, ona je za njega održala misu zadušnicu. Slijedećoj generaciji nije od strane Valdežanske crkve ništa priopćeno niti obećano; sin Kristijan nama nije poznat. Valdežanska crkva nikada nije dobila podloge o tomu, da je Opatija izabrala Kristijana kao zastupnika. Po našem internom crkvenom pravu crkva u Opatiji nije samostalna, nego potpada pod Općinu Trst, koja je, slijedom toga, trebala izdati jedan takav dokument – ako uopće. No, to nitko nije napravio. Jedno daljnje pitanje je pitanje vlasništva, a vlasnica je uvijek bila Središnja crkva u Torre Pellice. Edgar Popp je zaključio s Valdežanima jedan ugovor, ali time nije došlo do nikakvog prijenosa vlasništva. Unos u Hrvatskoj obavljen

je u ime Valdežanske crkve iz Opatije. Mi smo sada podigli tužbu, kako bismo dali sudski utvrditi, da se posjed zemljišta nije mogao prodati, budući da je potpis Poščića bezvrijedan ... Mi smo u ljeti htjeli dati čitati mise, no morali smo ustvrditi, da su oni zatvorili crkvu. Sada je nemoguće koristiti crkvu.

FH: Tko je od svijeta vas bio zadnje u crkvi i kada?

RM: Prigodom pogreba Alda Poščića, zajedno sa župnikom iz Trsta – s time je 2010. godine u toj crkvi služena zadnja misa.

HS: Da li je po vašem saznanju Tavola izdala najstarijem Poščiću bilo kakve papire, koji bi se mogli protumačiti kao punomoć za zastupanje crkve?

RM: Dva bi se dokumenta mogla u tom smislu interpretirati. Tu je u prvom redu jedno pismo na Alda o opskrbi strujom, u kojem se kaže, da on treba zatvoriti crkvu, budući da je njen pogon nesiguran. Onda postoji još jedno pismo, koje je adresirano na "župnika Giovanni Carrari, najstariji Poščić". Sve ostalo nosilo je ime župnika iz Trsta. Ima, dakle, nekoliko pokazatelja za to, da je Poščić bio nadležan za tu skupinu. No on nije nikada bio proglašen kuratorom ili opunomoćenikom, samo kao netko, tko je bio nadležan za male grupe, za čitanje Biblije. Godine 2008., kada se odvijao sudski proces zbog neovlaštenog pristupa crkvenom zemljištu, Poščić je imenovan u zastupanju Crkvene općine kao tužitelj. Općina (iz Trsta) je poslala ovu informaciju Tavoli (u Rim), ali na to nije dobila odgovor. Tavola je tada trebala reagirati.

NN: Ako je Tavola prekinula sve odnose s obitelji Poščić, zašto Ana još uvijek tamo stanuje? Prema zakonu mora obitelj jednog namještenika Crkve, koja stanuje na njenom posjedu, nakon njegove smrti unutar 6 mjeseci iseliti. Da li je to crkveni ili državni zakon?

NN: Zašto ne možete dati radni nalog nekome drugome osim obitelji Poščić? Nekom, tko zastupa Valdežansku crkvu i stanuje na crkvenom posjedu?

RM: Trenutno je samo župnik Marchetti iz Trsta za to nadležan. Naše interno crkveno pravo kaže, da je on nadležan za ovu Općinu.

NN: Ali crkva je već punu godinu dana zatvorena. Mnogi ljudi prolaze, dolaze i pitaju, kada se čitaju mise ili ako mogu razgledati crkvu. No ona nije nikada otvorena. Ona (Ana Poščić) skriva se pred svim ljudima. U posljednjih deset godina učinili su sve, kako tamo ne bi bilo uopće nekih crkvenih aktivnosti. Ja vam predlažem, da vam pomognemo, kako biste nekoga našli, tko je vrijedan povjerenja i tko bi se brinuo za crkvu. To bi sve okolnosti olakšalo. Lani je jedna obitelj željela razgledati crkvu, a novi su je vlasnici izbacili s napomenom, da ovdje više nema crkve i da se ovdje već trideset godina ne održavaju mise. Ukoliko bismo našli nekoga, on bi mogao tamo stanovati i ne bi posjetitelje jednostavno otjerao.

JS: Trebali bismo kontaktirati i s EU.

NN: Hrvatska, naravno, još nije članica EU, ali će pristupiti slijedeće godine. Zemlja je trenutno pod monitoringom, posebno područje pravosuđa. Ukoliko bismo ukazali, da u ovom slučaju postoje neregularnosti i korupcija u sustavu pravosuđa, bilo bi dobro i važno, kontaktirati EU-delegaciju, kako bismo napravili pritisak na državu.

FH: Moramo sve probati. No mi isto tako trebamo konkretne adrese, jasni mandat od Tavole i slično.

RM: Crkveno će vodstvo posegnuti za diplomatskim i ministarskim vezama.

GB: Upućujem na zastupnike talijanske manjine i na GEKE, organizaciju Evangeličkih crkava u Europi sa sjedištem u Beču, biskup Bünker je predsjedavajući. Isto tako treba uspostaviti vezu s Općinom na Rijeci.

FH moli za stalne pošiljke novih ideja i poticaja. Važnu potporu dobiva ovaj sabor kroz nazočnost zastupnika Crkvene općine Zagreb pod vodstvom župnika Morana Rajkovića. Zagrebačka Općina ima još uvijek pravo i nalog održavati službe Božje i baviti se dušebrižništvom.

NN: Zdanje, koje stoji pod spomeničkom zaštitom, mora biti dostupno za javnost. To veli hrvatski zakon.

FH zaključuje sjednicu u 16.21 sati jednim sažetkom

Privitak zapisniku:

NN potiče skup citatima zakona RH iz pisama Ministarstva uprave: Davorina Mlakara, Pavla Ljubičića i dr. Navodi adresu i članove Državne komisije za odnose s vjerskim zajednicama, te adresu Predsjedništva talijanske manjine u Opatiji.

Misli FH nakon konferencije od 08.06.2012.:

1. Kao nadležni duhovnik Marchetti zahtijeva ključ od crkve, da bi ga koristio za svoje zadatke.
2. Općina iz Trsta trenutno otkazuje Ani Pošćić nedozvoljeno stanovanje u Crkvenom aneksu s trenutnim stupanjem na snagu i istovremeno zahtijeva plaćanje stanarine unatrag.
3. U drugom koraku potvrđuje Marchetti, odnosno Tavola, župnika Morana Rajkovića iz Zagreba kao službenog dušebrižnika/administratora. Time ponovno obnaša službu pri Ev. crkvi u Opatiji i nadalje jedan Hrvat (s boravištem u Hrvatskoj), po zadnjoj regulativi iz 1947.
4. U slučaju spriječavanja treba se župnik Marchetti obratiti Komisiji za odnose s vjerskim zajednicama pri Vladi u Zagrebu.

5. Ograđivanje i zaključavanje crkve i područja župnoga dvora protivi se principima jedne evangeličke crkve, koja želi svima omogućiti otvoreni i javni pristup. Iz tih je razloga i od početka ostvaren projekt jednog otvorenog perivoja. Nedavno poduzete mjere suprotstavile su se ovoj osnovnoj ideji i sprječavaju slobodni pristup.

Predsjedavajući: Friedhelm Hans, pastor

Nadopunjujuće teze k Opatiji, kolovoz 2012., FH:

1. Tavola Valdese (Talijanska Valdežanska crkva) u Italiji je kao skupna crkva jedina vlasnica crkvenih posjeda – župnog dvora, crkve i perivoja – Evangeličke crkve u Opatiji.

2. Za sada je Ugovor o dušebrižništvu iz 1947. godine s Ev. Općinom u Zagrebu još uvijek vrijedeći. Pastor iz Zagreba ima pravo i radni nalog održavati službe Božje i vršiti dušebrižništvo. Nadopunjujuća ugovorna regulativa utvrđuje se nakon ponovno postignutog vlasničkog prava između crkvenog vodstva u Torre Pellice i Općine Zagreb u bratskom duhu.

3. Tavola Valdese treba odmah ponovno omogućiti ponuđene službe Božje kao prije. Nadležnom pastoru iz Trsta moraju se izručiti ključevi crkve. Moraju se pripremiti ponude za Općinu i turiste.

4. Useljenje Ane Pošćić u stan pri crkvi (stan za crkvenjaka) uslijedilo je bez pristanka prezbiterija. Treba uložiti tužbu za iseljenje, za predaju ključeva, za plaćanje stanarine unatrag.

5. Sva prava crkvenog vodstva leže za sada kod prezbiterija u Trstu, budući da nasljednik Alda Pošćića nije niti prijavljen niti potvrđen. Svi pravni poslovi nakon smrti Alda Pošćića su bespredmetni i nevrijedeći. Nedostaje potvrda crkvenog nadzora u svezi nasljednika i prodaje.

6. Pretpostavka jedne vlastite samostojne Evangeličke crkve Opatija počiva na pravnoj pogrešci.

7. Zavod za zaštitu spomenika u Rijeci treba postaviti zahtjev za vraćanje župnog dvora i vrta u prijašnje stanje.

8. Pregradnja župnog dvora u suprotnosti je s odredbama Zakona o zaštiti kulturnog dobra i mora se također vratiti u prvobitno stanje.